

Rok 1949

102

Počátek občanského roku je zároveň počátkem pětiletého hospodářského plánu, jehož výsledkem má být zvýšená životní úroveň všeho obyvательства.

Počátek obč. roku.
Pětiletý plán. 5LP.

I počátkem roku 1949 byla zavedena nová distribuce oděvní a obuvi. Dosavadní řádky staly se neplatnými a nově byly zavedeny odběrní poukazy na textil a obuv. Odběrní poukazy na textil a obuv neobdrželi všichni zemědělci, kteří obhospodářují přes 15 ha zemědělské půdy, všichni řemeslníci a živnostníci vůbec, ale prakticky všichni, kteří nepřijali státního odpočítání. Tito byli odkázáni na nákup ve volném prodeji, kde k ceně zboží byla připočtena daň a to 45% z dřívější ceny. V důsledku toho 1 m látky byl ve volném prodeji za 4.313 Kčs, šňůrovací boty za 2.680 - 7.000 Kčs, jehlečky boty za 8 - 15.000 Kčs. Je samozřejmé, že toto nové vládní opatření vyvolalo mnoho nespokojenosti, zklamání, hořkosti, pro plnění blahobytu po ukončení dvouletého plánu, neboť jak zemědělci, tak i drobní řemeslníci státnímu nemile a mnohde velmi nespravedlivě. Že zemědělci, kteří nedostali poukazy k odběru textilu a obuvi, ať měli menší výměnu než 15 ha zemědělské půdy jsou tito: Milfajst Adolf, domkář v Řečici čp. 11, vdova Ludmila Zelená, dom. v Řečici čp. 40 a Adolf Zák, domkář v Řečici čp. 62. Uvedení neobdrželi odběrní poukazy na textil a obuv a zároveň, že nesplnili na 100% předepsané povinné dávky. Byli tedy odkázáni kupovat si na volném trhu.

Nová úprava
odběrní textilu a
obuvi.

Volný prodej
textilu a obuvi.

Také ceny zboží vázaného na odběrní poukazy stouply o 65%, kromě cen potravin vázaných na potravinové lístky a nájemného.

Zvýšené ceny
spotřeb. zboží.

V noci ze dne 25. na 26. ledna 1948 od 20 hod. večerní do 4 hod. ránní bylo lze vidět severní zář, řídký a slabý, to však u nás. Severní zář byla velká. Zaznamenala celou severní polovinu oblohy. Obloha byla

Severní zář.

Krajské přízemí

Rozdělení okresu
Nové Město na
Moravě.

Zřízení okresu
Žďár a Bystřice n/B.

Počasi v únoru
1949.

Odvodňování
v roce 1949.

Konec zimy 1949.

Počasi v březnu 1949.

Jaro 1949.

První motorové
stříkačky.

Léto 1949.

Podzim 1949.

krvavě rudá. Od horizontu směrem k zenitu bylo viděti světlejší pruhy. Ku konci ledna bylo viděti na slunci velikou sluneční skvrnu, kterou bylo lze pozorovati pronikajícím okem přes začernělé sklo.

Uplatnosti od 1. února 1949 rozdělens je území ČSR na 19 krajů. Naše obec patří do kraje jihlavského. Také okres Nové Město na Moravě byl na základě krajskéhořízení rozdělen tak, že byl přičleněn okres Žďár a okres Bystřice n/B. Okres Bystřice patří ke kraji brněnskému. Okresní, nář. výbor i ostatní úřady přestěhovaly se do Žďáru, kam bylo přeneseno sídlo okresu. Pro naši obec je toto opatření nevhodné, neboť okresní město bylo od ní vzdáleno 6 km, nyní máme do okr. města Žďáru plných 12 km.

Počasi v měsíci únoru 1949 bylo velmi krásné. Sníh úplně zmizel. Dne 17. února kvěly na školní zahradě sedmikrásky.

Odvodňování braní v roce 1949 konaly se dne 8. března 1949. Z osmi braní byli odvedeni pouze čtyři.

Žima ku konci projevovala se prudkými vánicemi a sněhovými bouřkami, hlavně v měsíci březnu, takže např. dne 8. března, v den odvodů, byly silnice úplně zaváté, takže braní k odvodu i od odvodů šli po polích po vyšlapané přehraze v hlubokém sněhu husím pochodem.

Jaro v roce 1949 bylo chladné a suché. V dubnu a květnu dostávaly se noční mrazy a květy předčasněho ovoce promrzly. Poprvé obilí dostaly se prudké bouřky a lijavy.

Dne 6. června 1949 konalo se ve vesměs obci přízemí, motorové havičské stříkačky, konané již v roce 1941. Slavnostní hostiny účastnil se i p. předseda ONV, František Postál.

Léto v r. 1949 bylo suché. Pouze v době senesce a žně dostávalo se několik slabých deštů, které nepřinesly dosti vláhy, takže zemědělství bylo málo. Zvláště podzim 1949 byl

velmi suchý a teplý. Začte zimny pro pěstování suché křídly, které
spatně. Teprve po větším listopadu dostaly se plodky se přehem.

Dne 23. října 1949 byly provězeny a na dějství kapli
navěšený dva nové prony, jako náhrada za dřívější prony,
odvozeny. K nim v druhé světové válce. Zvon namířený sv. Vojtěchu
neso, napsal: Graty Vojtěše, buď nám jistě chov. Tři by by.
Zvon pasivní, sv. Janu napsal: Graty Jene, pros za nás!
Zvon váží 44 kg. Zvony byly plity v závodě u mládeže
Koroužky, Benno-Husovice v. p. dle Michera a spol., za
obnos 17.500 Kč. Obnos byl zaplacen podání občanů.
Kamotník oběti pro vězení prony účastnil se předseda
ONV, František Dostál.

Stavění nových
prony.

Vzhledem k teplému a deštivému jarnu v r. 1949 bylo v
létě a na podzim téhož roku tolik prou, že značně
stoupl počet hovězího dobytka.

Zemědělství v r. 1949.

Regulace potoka pokračovala, vesnici a došla až
k mostu v dolní části vesnice. Pro nedostatek peněz
nemohl být most dostavěn.

Regulace potoka.

Starba vodovodu pro Řečici a Rad. Grathu,
kromě inženýrských prací v létě 1949, nezačala
pro nedostatek pracovních sil vůbec žádných změn.

Obecní vodovod.

Provádění honitby na dějství katastru, kterou
obsluhoval majitel honitby, Alois Chroust, ročník 15
z Řečic, svědno bylo vech. čet. strážníkem Škopálkovi
z Nového Města na Mor., jako nář. správce, jelikož Alois
Chroustovi nebyla přizvána MAV, nář. a pol. spolehlivost.
K konci r. 1949 byl místo stm. Škopálka jmenován
nář. správcem honitby odh. uč. Frant. Melichar z
Dolní Bobové.

Honitba v r. 1949.

Oba obecní rybníky má v nájmu Jaroslav Kejda,
t. j. obecní sluha, jako naturalní požitky k poneso-
vám.

Rybníky.

Vějířná obec
knihovna.

Všechny knihovny přibylo 23 knih. Kromě toho bylo
a vyložku dočasně zadrženo, zakoupeno za obnos 1.500 Kč
32 hlavních jiráskových děl.

Školství v r. 1949

Ve školství jeví se celý život. Kromě pravidelného vyuč.
konají děti sběry odpadků, semen a plodin. V roce 1949
hrály děti 3 div. hry. Na škole se provádí školní
srovnání. Provádí se školní stravování. Škola pořádala
oslav, významných výpočtů a událostí.

Náboženské poměry

V měsíci květnu 1949 postavil Josef, Tustačský,
hostinecký v Řivnici čp. 18, kříž v lese Maňkovech na
Směrně v místech, kde tragicky zemřel jeho strýc
Tustačský. Kříž byl slavnostně posvěcen 29. května 1949.

Stavby v r. 1949

V roce 1949 stavěl chlév, dílnu a kolnu kolář
Jaroslav Kříž čp. 24; dostavěn byl a obydlen byl
dvojdomek čp. 119 a 120 a také Josef Kříž čp. 33 dal
na své obytné stavení novou vrbu.

Nové školy

Na žádost národní školy dal MNV část
hřiště a cvičiště. Louky zvané "Běkove" k tomu, aby se tam mohla
škola chodit hřiště.

Narození v r. 1949

V roce 1949 se narodili:

29. 1. 1949, Marie Blažková, rodiče: Antonín a Božena, Řivnice 8.
25. 2. 1949, Zdeněk Kříž, — : Stanislav a Karla, Řivnice 6.
16. 3. 1949, Josefa Šimková, — : Stanislav a Josef, Řivnice 66.
12. 4. 1949, Antonie Křížková, — : Karel a Antonie, Řivnice 101.
22. 5. 1949, Pavel Harváněk, — : Bohuslav a Marie, Řivnice 45.
25. 5. 1949, Růžena Šimková, — : Frant. a Růžena, Řivnice 72.
11. 6. 1949, Stanislav Kříž, — : Frant. a Antonie, Řivnice 80.
13. 8. 1949, Vojtěch Drola, — : Vojtěch a Marie, Řivnice 44.
26. 8. 1949, Marie Pekárková, — : Miroslav a Blahoslava, Řivnice 5.
19. 9. 1949, Ludmila Kejčová, — : Jaroslav a Ludmila, Řivnice.
1. 12. 1949, Marie Šimková, — : Josef a Josefa, Řivnice 21.

V r. 1949 oddaní byli:

22. II. Josef Šiška a Josefa Chroustová, oba z Křižce.

Oddaní v r. 1949.

26. IV. Miroslav Pekáček a Blahoslava Filipová, oba z Křižce.

5. XI. Frant. Mahel z Rad. Sovatky a Křižka Drollová z Křižce.

26. XI. Josef Smolík a Marie Šašlová z Křižce.

26. 12. Ludvík Štupka a Marie Chrástová z Křižce.

V roce 1949 zemřeli:

Zemřeli v r. 1949.

27. II. Vojtěch Filip, rolník z Křižce čp. 16, zemřel v nem. v Nov. Městě.

17. 3. Josef Kaláb, výměnkář z Křižce čp. 22.

31. 8. Stanislav Kříž, dítě nar. 11. 6. 1949 v Křižce čp. 50.

31. 12. Adela Černá, výměnkářka čp. 24. Zemřela v nem. v K. Městě.

V posledním čtvrtletí roku 1949, t. j. od 1. října 1949 do konce roku, bylo v Křižce vydáváno chléb, mouka a všechny mlynářské výrobky.

Stalo se tak proto, že úroda v r. 1949 byla velmi dobrá a výživa národa byla úplně zajištěna.

Cena chleba zůstala neměnná. 1 kg chleba byl za 5 Kčs, 1 kg pšeničné mouky za 13 Kčs, 1 kg pšeničné krupice za 1,50 Kčs.

Cena chleba a mouky.

Rok 1950.

Počátek obc. roku.

Druhý rok první
pětiletky?

Nové šatníky.

Počátek nového občanského roku 1950 je zároveň
druhým rokem první Gollwaldovy pětiletky.

Společně s občanským rokem byly zavedeny nové oděvní
průkazy na oděv. Nové šatníky měly pouze 100 bodů s větší bodové
hodnotou než dosud. Chův, kromě obuvi s koženou podrážkou,
je od 1. ledna 1950 volná. Ceny na volném trhu byly
značně sníženy, přes to však byly ještě velmi vysoké
a neuměrné hodnoty zboží. Šatníku však v roce 1950
obdrželi téměř všichni občané, takže nebyli nuceni
kolik kupovat na volném trhu.

Zavedení občanského
sňatku.

Od 1. ledna 1950 zaveden je občanský sňatek,
sňatek církevní může být proveden až po sňatku občanském.
Právoplatný je pouze sňatek občanský. Naše obec patří, jak
vedením matrik, tak i uspořádáním občanských sňatků
k MNV v Novém Městě na Moravě.

Zima v r. 1950.

Zima v roce 1950 byla velmi mírná. Největší pokles
teploty činil -26°C. Sněhu bylo málo.

Jaro v r. 1950.

Jaro v r. 1950 přišlo velmi brzy a bylo studené a mokré.
Již po sňatku sv. Josefa se seto jarní obilí. V dubnu se začaly
kvambory.

Odvodový v r. 1950.

Odvodový konaly se ve středu dne 3. května 1950. Tentokrát
byly odvody pouze ve Zvěřově, kam museli branci z území
řádářského okresu k odvodu.

Léto.

Léto bylo v roce 1950 horké a velmi suché. Vzhledem ke
tomu jařiny byly krátší a na seno málo vysátlé.

Občané o žních.

Problémy s novými právy.

Občané o žních bylo pěkné. Úroda byla rychle a dobře sklizena.
V zedpř obci nebyly prováděny společné žnívé práce, jak se dalo
v některých obcích.

Podzim.

Podzim v r. 1950 byl pěkný. Vzhledem k tomu, že po žních

se dostavily vydatně deště, byla úroda brambor velmi dobrá.

Rok 1950 byl celkem velmi úrodný. Porce ječmene a ovsa (úroda v r. 1950) byly kratší, se na xmo, málo vyplatně. Ostatní plodiny urodily se ve velkém množství a byly dobré jakosti.

Dne 3. listopadu 1950 bylo ve zdejší obci založeno Jednotné zemědělské sdružení. Sdružení má 4 členů dosluhujících zemědělců.

Již před ustavením JZS prováděli sdružení zemědělci některé polní práce (na př. vybírání brambor) ve skupinách.

Vzhledem k velké úrodě brambor zpracoval Lihovar na Tálech na Tálech má lih asi 60 vagonů brambor.

V poslední čtvrtině roku 1950 došlo ke změně v osobě předsedy MNV. Posavadní předseda MNV František Čížák odešel na zdravotní dovolenou a místo něho stal se předsedou MNV Josef Vitek, občan z Řečic.

Regulace potoka pokračovala během roku 1950 až po rybník na horní části vesnice, kde byl usilán druhý splav a čistící jímka.

Honitba na katastru obce Řečice prováděl Honitba v r. 1950 opět uř. Frant. Melichar a Bohouš jako nář. správce s několika sd. občany.

Obecní knihovna obsahuje 750 svazků. Zárok Obecní knihovna 1950 přibylo 50 svazků; z toho byl star min. info. a osvěty 25 knih, většinou obsahují politického nebo socialistického.

V roce 1950 chodilo do zdejší školy 49 dětí. Ve škol. Národní škola v roce 1949/50 koupila si sd. škola výstavci prachu z obnos 9.220 Kčs a gramofonů za 5.200 Kčs. Obnosy byly získány výnosem z dětských tuž. divadelních her, subvence min. info. a osvěty a z příspěvků školy.

Škola r. p. 1950.
Živem' patronátu.

V roce 1950 byl přizván nad ředíři školou patronát. Patronáti přijaly nad řed. školou zárodek Gustava Klimenta ze Želčan. Ředitel těchto zárodek dostal se slo. řed. školy dne 1. října a daroval řed. škole částku 2.000 Kč na knihy našim chudým dětem.

Starby r. p. 1950.

V roce 1950 vystavil na svém dvoře kolnu František Gustáček ip. 27.

Divadlo v obci.

V roce 1950 hráli ochotnické divadlo v obci sbor dobrod. hasičů, ČSM a školní děti. V zimním období byla hrána 6 her a to tři dětské div. hry a tři pro dospělé.

Nové občanské přírůby.

Dne 9. prosince 1950 vydané bylo 366 nových občanských průkazů. Za vydané průkazy platilo se 25 Kč.

Smrtky r. p. 1950.

V roce 1950 oddáni byli:

18.2.1950 Josef Gustáček z Křiže ip. 18 a Josefa Filipová z Křiže ip. 16

15.4.1950 Antonín Michal a Bohuslava Chrástová z Křiže.

15.7.1950 Arnošt Květon z Bohušky a Libuše Vlková z Křiže ip. 106.

23.9.1950 Miroslav Paul z Křiže ip. 28 a Anička Holbová z Křiže ip. 22.

30.9.1950 Vladimír Záděk a Marta Holbová z Křiže.

Narození r. p. 1950.

25.1.1950 narodil se Josef Trnka, rodiče: Josef a Cecie Holbová.

16.3.1950 narodil se Paul Ljeh, rodiče: Frant. a Kamilová Hlaváčková.

17.3.1950 narodila se Božena Milgastová, rodiče: Adolf a Marie Kalábová.

25.3.1950, mrtvozemný chlapec Josef Lišky a Josef Hlaváčkové.

25.4.1950, narodila se Křižana Břestová rodiče: Jiljí a Křižana Jastíková.

16.5.1950 narodila se Jana Křižáková, rodiče: Karel a Antonie Holbová.

18.5.1950 narodil se Stanislav Miška, rodiče: Josef a Marie Kovcová.

3.6.1950 narodila se Marta Loučková, rodiče: Stanislav a Josefa Květon.

16.9.1950 narodil se Jaromír Květon, rodiče: František a Antonie Holbová.

12.11.1950 narodil se Emil Kříž, rodiče: Stanislav a Kamilová Hlaváčková.

Ženy r. p. 1950.

V roce 1950 zemřeli:

3.2.1950 zemřela Josefa Coufalová z Křiže ip. 80 ve věku 71 r.

15.2.1950 zemřela Helena Gustáčeková z Křiže ip. 59 ve věku 61 r.

14. 7. 1950 zeměl František Gustáček z Řívu čp. 58 ve stáří 98. Zeměl v r. 1950.

9. 3. 1950 zeměla Marie Gustáková z Řívu čp. 98 ve stáří 91 r.

30. 7. 1950 zeměl Augustin Drola z Řívu čp. 85 ve stáří 60 r.

7. 10. 1950 zeměl František Novotný z Řívu čp. 46 ve stáří 47 r.

Zima v roce 1950 byla velmi mírná a bylo málo sněhu.

Dne 1. března 1950 bylo v celé ČSR provedeno sčítání lidu, bytů, domů, stromů, kůř a kultur. Sčítání bylo velmi podrobné. K tomu je prováděti dva sčítací komisaři. V květnu bylo provedeno sčítání proemků a kultur.

Na bramborův vyžytla se v ČSR mandelinka bramborová. Jeli ka se jednalo o velmi nebezpečného škůdce bramborův naty pěsteno bylo hledání mandelinky bramborové nejen školními dětmi, nýbrž i dospělými občanů. Hledání mandelinky bramborové bylo prováděno v měsíci květnu, červnu, červenci a srpnu. Na celistvém katastru se mandelinka bramborová nevyžytla.

Vzhledem k zvýšení chovu dobytka bylo v obci plánováno zvýšení počtu hovězího dobytka, hlavně počet dojnic, vzhledem k velké povinné dodávce mléka do mlékárny v Novém Městě.

V měsíci říjnu 1950 bylo ve zdejší obci zavedeno umělé oplodňování křoví a jablov. Obec patří do obvodu inseminační stanice v Novém Městě na Moravě.

Umělá hnojiva byla v r. 1950 ještě obhospodářována, takže každému zeměděli dostalo se jen určitého přídele umělých hnojiv.

V roce 1950 zlepšena byla autobusová doprava do Nového Města a nově zavedena byla autobusová doprava na silnici Řív - Zdáň. Do Zdáň stálo mnoho lidí na stavbu plavání.

Rok 1951.

Začátek roku 1951.

Začátek roku 1951 byl zároveň začátkem třetího roku Gottwaldovy pětiletky.

Zima v r. 1951.

Zima v roce 1951 byla mírná a nestálá. V únoru bylo tepleji než v měsíci březnu.

Letí na jaře 1951.

Jarní setí bylo provedeno v měsíci dubnu. Počasí bylo příznivé.

Odvody.

Odvody brambor byly opět ve Lďtare. Ze zdejší obce šlo 9 brambor k odvodu; odvedeni byli čtyři brambor. Odvody konaly se dne 3. dubna 1951.

Počasí v létě.

Počasí v létě bylo příznivé. Lze bylo, sice, úroda byla takřka dobrá. Pouze pole směřem k sousední obci, Rad. Snatku, byla částečně poškozena krupobitím, které plně poškodilo Rad. Snatku.

Otevření nového mostu přes potok.

Dne 13. září 1951 otevření a svému účelu byl odeván železobetonový most přes potok, proti domu č. 84, postavený během léta 1951.

Počasí na podzim.

Počasí na podzim bylo pěkné a suché. Počátkem měsíce října přehářely silné noční mrazy, které poškodily brambory, které v té době se právě vybýraly.

Zima v r. 1951.

Zima v roce 1951 byla celkem mírná. Po několika silnějších holomarech napadlo jen málo sněhu, takže se ani lyžovat, nestalo. Kolem vánové mrazy téměř nebyly a mrazů sněhů nenapadlo.

Úroda v r. 1951.

Úroda v r. 1951 byla dobrá. Pouze brambory, vzhledem k suchu, na podzim, urodilo se méně než roku minulého. Přes to pracoval lihovar na Látech již před vánočními a rolníci odvářeli si výpalky ke krmění dobytka.

Lihovar na Látech.

Slevárna ve Lďtare.

Nově budovaná slevárna ve Lďtare oslávila i v naší vesnici pracovní síly. Časné ráno odjíždí autobusem do Lďtar mnoho dělníků za prací na slevárně nebo do jiných průmyslových podniků. Domácký obuvnický průmysl pomalu zaniká.

Počet obyvateľ.

Obec má pouze 500 ob. Celo to lze zjistit podle počtu vyrobávaných potravinových listků, které slouží krmivem nebyly.